

Lausunto esitykseen yliopisto- ja ammattikorkeakoululakien muutoksista

Aalto-yliopiston ylioppilaskunta (AYY) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta (OKM033:00/2018). AYY:n jäseniä ovat noin 14 000 taiteen, tekniikan ja kauppatieteen alojen yliopisto-opiskelijaa, joiden koulutukseen muutosehdotukset vaikuttavat suoraan tai välillisesti.

Jatkuva oppiminen

- Jatkuva oppiminen on tärkeää. Korkeakoulut tukevat jo sitä tarjoamalla avointa korkeakouluopetusta sekä muilla itse hyviksi katsomillaan tavoilla. Koulutuksen järjestäjille ei voi määrätä lisää tehtäviä ilman rahoitusta laadun kärsimättä.
- Täydennyskoulutus ja tilauskoulutus osana yliopistojen liiketoimintaa tulee jatkossakin nähdä puhtaasti ydintehtävien toteuttamista varten lisäresursseja tuottavana toimintana.
- Kasvava opiskelijajoukko tarkoittaa myös kasvavaa tarvetta opetus- ja opiskelutiloille, joita voidaan rakentaa vain riittävällä ja vakaalla perusrahoituksella.

7 § Täydennyskoulutusta koskevan pykälän selkiyttäminen siten, että tutkinnon osia voidaan tarjota täydennyskoulutuksena

- AYY suhtautuu muutokseen varovaisen positiivisesti.
- Pidämme kannatettavana ratkaisuja, jotka tarjoavat korkeakoulututkinnon jo suorittaneille houkuttelevia mahdollisuuksia päivittää osaamista muulla tavoin kuin tutkinto-opiskelijaksi hakeutumalla. Tutkinnon osien eli moduulien joustavalle suorittamiselle voi olla kysyntää ja niiden tarjonnalla myöten vaikutusta jatkuvaan oppimiseen.
- Tutkinnon osat täydennyskoulutuksena ovat luonnoksessa esitetyllä mallilla mahdollisia vain suurissa organisaatioissa työskenteleville. Siksi niiden rinnalla on säilytettävä kaikille savutettava, omaehtoista osaamisen päivittämistä tukeva avoimen yliopiston opetus, jonka tarjontaa ei heikennetä esitetyn uudistuksen myötä.

9 § Tilauskoulutuksen laajentaminen EU- ja ETA-maiden kansalaisille

- AYY ei kannata tutkintoon johtavan tilauskoulutuksen mahdollistamista EU- ja ETA-maiden kansalaisille. Esitys ei ratkaise jatkuvan oppimisen haasteita, vaan asettaa opiskelijoita eriarvoiseen asemaan ja aiheuttaa tutkintojen inflaation.
- AYY näkee tärkeäksi, että tilauskoulutettavat ovat lainsäädännössä edelleen tilauskoulutettavia riippumatta siitä, johtaako heidän suorittamansa koulutus tutkintoon.
- On epäselvää, onko tämän kaltaiselle koulutukselle riittävästi tilausta. Kokonaisten tutkintojen sijaan täydennyskoulutusmoduuli on nopeampi ja työnantajalle kustannustehokkaampi.
- On hyvä, että tilauskoulutukseen osallistumista ei voisi käyttää opiskelijavalinnan kiertämiseksi. Esimerkiksi ajatus siitä, ettei perustamansa yrityksen kautta voi tilata itselleen, lapsilleen tai muille läheisilleen koulutusta opiskelijavalinnan välttämiseksi, on oikeansuuntainen. Käytännössä valvonta olisi kuitenkin erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta. Luonnoksessa ei esitetä siihen tarvittavia keinoja, vastuita tai sanktioita.

36 § Opiskelijavalinta

- AYY näkee siirto-opiskelun laajemman käyttöönoton ja sujuvuuden tärkeäksi ja kannattaa sitä.
- Siirto-opiskelun laajempi ja sujuvampi käyttö auttaa haasteisiin, joita yritettiin ratkaista ensikertalaiskiintiöllä. Ensikertalaiskiintiöiden vaikutus korkeakoulutukseen pääsyn nopeuttamisessa on heikko. Kiintiö jopa toimii hidastavana tekijänä, sillä se nostaa kynnystä ottaa opiskelupaikka vastaan ja kannustaa siten väli vuosien pitämiseen. Siksi siitä tulisi luopua esitettyjen lakimuutosten yhteydessä.
- AYY suhtautuu positiivisesti lakimuutoksiin, jotka vaikuttavat tyhjäksi jääneiden opiskelupaikkojen täyttöön. Muistutamme kuitenkin, että eri aikoihin sijoittuva opintojen aloitus vaikeuttaa opiskelijoiden integrointia osaksi yhteisöä, ohjausta ja opintopolkujen suunnittelua.

40 § Alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen tavoitteelliset suorittamisajat

- Saman tutkintonimikkeen tuottavan tutkinnon tulee olla saman laajuinen.
- Suomalaisille työnantajille kahden vuoden eli 120 opintopisteen kokoinen maisterintutkinto on tuttu, ja siksi suppeampi tutkinto heikentäisi työllistymismahdollisuuksia Suomessa.
- Erikokoinen tutkinto saattaa vaikeuttaa opiskelijan hakeutumista jatko-opintoihin.

25 § Kelpoisuus ammattikorkeakouluopintoihin

- Esitetty muutos ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kelpoisuusvaatimuksiin on oikeansuuntainen, mutta melko pieni.
- Jos halutaan vaikuttavuutta, kannattaisi poistaa vaatimus relevantista työkokemuksesta valmistumisen jälkeen, eli hyväksyä jo alemman tutkinnon aikana kerätty soveltuva työkokemus. Opiskelu ja työnteko tulevat elinikäisen oppimisen vaatimuksen myötä limittymään ja vuorottelemaan entistä enemmän, eikä rajanveto opiskelijan ja työelämässä olevan välille ole entisellä tavalla mahdollista.

Kommentit muihin materiaalissa esitettyihin näkökulmiin

- AYY vastustaa yleisperusteluissa esiinnoussutta ajatusta opinto-oikeuden myöntämisestä yliopistoissa vain alempaan korkeakoulututkintoon. Se laskisi suomalaista osaamisen tasoa, vaikuttaisi opiskelijoiden jaksamiseen ja hyvinvointiin, lisääisi pullonkauloja ja vähentäisi yliopistokoulutuksen erityisluonnetta verrattuna ammattikorkeakoulutukseen.
- Suomessa voi esiintyä tietyille aloille suuntautuvaa liikakoulutusta, mutta ei liian korkeista tutkintonimikkeistä johtuvaa ylikoulutusta. Tulevaisuudessa entisestään lisääntyvät asiantuntijatyöt edellyttävät myös jatkossa ylemmän korkeakoulututkinnon osaamista, ja parhaiten se turvataan takaamalla maisterintasoinen koulutus yliopistoon jo kertaalleen valituille.
- Ylimääräisten valintaportaiden rakentaminen on erityisen epätarkoituksenmukaista yliopistoissa, sillä niihin hakeutuvat opiskelijat ovat jo alun perinkin osaavia ja motivoituneita.
- Muista korkeakouluista tulevien maisterivaiheen opiskelijoiden määrää voidaan lisätä jo lakiluonnoksessa esitetyin keinoin.

Espoossa 4.9.2018

Tapio Hautamäki
Hallituksen varapuheenjohtaja

Niko Ferm
Päsihteeri

Lisätietoja: Minna Mäkitalo, koulutuspoliittinen asiantuntija, minna.makitalo@ayy.fi